

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÖMER HAYYAM

RUBAİLER

H.Zekai YİĞİTLER

Nuriye YİĞİTLER

.....

ÖMER HAYYAM ÜZERİNE

(1044-1123//1135)

"İRANLI ŞAİR VE BİLGİN. MUTLU YAŞAMAK İÇİN USLA
BAĞDAŞMAYAN HER TÜRLÜ İNANÇTAN ARINMANIN
GEREĞİNİ KONU EDİKEN RUBAİLERİ İLE ÜNLÜ."

Horasan'ın Nişapur ilinde dünyaya geldi. Aynı yerde öldü.

Gerçek adı: Gıyaseddin Ebu'LFeth b.İbrahim el-Hayyam'dır.
Yaşamı konusunda ayrıntılı bilgi yoksa da başta
Beyhaki olmak üzere, değişik kaynaklar onun Belh, Buhara, Merv
ve Bağdat gibi bilimsel bakımdan birer odak durumunda olan
yerlerde öğrenim gördüğünü, özellikle matematik, gökbilim, tıp,
tasavvuf ve edebiyat alanlarında geniş kapsamlı çalışmalar
yaptığını belirtirler.

Ömer Hayyam, özellikle Eukleides'in Stoikhea'sı
(Elemanlar) aracılığıyla Orta Çağ'a ulaşan, Yunan
ile Hint ve Çin Matematiği'ni birlikte tanıma olanağını başarıyla
kullanarak, büyük bir gelişme gösteren İslam Matematik
Okulu'nun XI'inci Yüzyıl sonlarında XII'inci yüzyıl başlarındaki en büyük
temsilcisidir. O dönemlerin hemen hemen her matematikçisi gibi
Ömer Hayyam da Astronomiyle ilgilenmiştir. Gerçek Güneş
yılından sapması, bugün kullanılabilecek oranla daha küçük olan bir
takvim hazırlamıştır. Günümüze ancak en parlak yüz yıldızın
eliptik koordinatlarını içeren bir bölümü kalmış olan Zic-i
Melikşah'ı (Melikşah Zayiçesi) hazırlayan bilim kurulunun
yöneticiliğini yapmıştır.

Ömer Hayyam'ın edebiyatçılığının yanı sıra Matematik
alanında bilinen tam 14 yapıtı bulunmaktadır. Bunlar özellikle
aritmetik, sayı kuramı ve cebir dallarında, birçok yeni tanım,
çözüm ve yorumu içerir. Çin ve Hint matematikçilerinin aritmetik
konusundaki çalışmalarına dayanan kayıp bir yapıtında da doğal
sayıların ikinci, üçüncü ve dördüncü dereceden köklerinin
bulunmasını sağlayan bir yöntem bulup geliştirmiştir. Bugün
kullanılan Binom açılımından farksız olan bu yöntem, Batı'da
19'uncu yüzyılda yinelenenmiştir.

Ömer Hayyam, Şerhi ma Askala Min Musadaratı Kitabı
Uklidis (Eukleides'in Kitabına Girişteki Güçlükler Üstüne) adlı
yapıtında, Eukleides'in Eudoksos'dan aktardığı oran tanımını sayı
kavramına dönüştürmüş ve oranların, dolayısıyla da rasyonel
olmayan sayıların, niceliklerin ölçümünde rasyonel sayılardan
farksız şekilde kullanılmasını başlatarak sayı kavramında yepyeni
bir çıkış açmıştır.

Ömer Hayyam'ın Cebir alanındaki en önemli yapıtı olan "Cebir ve Mukabele Problemlerinin Tanıtılması Üstüne İnceleme"dir. Üçüncü derece denklemlerinin çözümünde, iki koniğin arakesitlerinden yararlanmaya dayalı yöntemi tanıtır. Bu yapıtta kökleri eski Yunan Matematiği'nde bulunmakla beraber büyük ölçüde İslam Matematikçileri tarafından geliştirilen konik kesitler yönteminin daha önce başarılmış uygulamalarının yanısıra, kök sayısının birden fazla olabileceği ilk kez açıklanmış, iki kökü olan kimi denklemlere yer verilmiş ve denklemler kök sayılarına göre sınıflandırılmıştır.

Yine peç çok İslam Matematikçisi gibi Ömer Hayyam da paralellik kuramını, Elemanlar'ın V'inci aksiyomundan farklı bir temele oturtmaya çaba harcamıştır. Daha sonra Nasiredin Tusi tarafından geliştirilecek olan paralelliğe ilişkin buluşlarıyla da Batı'da ancak 17'inci yüzyılda başlayacak olan çalışmaları etkilemiştir.

ŞİİR SANATI

Ömer Hayyam'ın bilimsel çalışmaları yanısıra, ününün yaygınlaşmasını sağlayan başarısı, şiir alanında kendini göstermiştir. Onun yaşadığı çağda, İran'da biri eski İran inançlarıyla geleneklerinden; diğeri İslam düşüncesinden kaynaklanan iki akım egemen durumdaydı. İslam düşüncesi Şeriat'a, eski İran inançları ise ulusal geleneklere dayanıyordu. Bu alanda başlıca kaynak, Firdevsi'nin Şehnamesi'ydi. Eski İran inançlarını, geleneklerini, söylencelerini konu edinen bu yapıtın temeli Zerdüşt'ün kişiliğinde şekillenen Çok Tanrıcılık'dı. İslam düşüncesinin beslediği görüşler de Farabi, İbni Sina ve Gazali gibi aydınların elinde, bir felsefe ve tasavvuf öğretisine dönüşmüştü. Ömer Hayyam, ilkin bu düşünürlerin görüşlerini öğrenmiş, onlardan aldığı esinleri, yeni bir yaşama anlayışıyla rubailerinde şiirleştirerek sergilemiştir. Eski Anadolu-Yunan Felsefesi'nden özellikle Epikuros'un yaşama anlayışından izler taşıyan bu şiirlerde, bilimsel çalışmalarının, gözlemlerinin etkisi pek açıktır. Bu çalışmalar onu, usla, algıyla kavranan bir evrenin gerçekliği sorunuyla karşı karşıya getirmiştir.

EVREN GÖRÜŞÜ

Bu nedenle Hayyam'ın şiirlerinde odak konu, ötedünya (ahret) değil, içinde yaşanan, henüz duyularla özümlenen ve algılanan evrendir. Evrene gerçekçi bir açıdan bakar. Onun için yaşamın asıl ereği mutlu olmak, usla bağdaşmayan her türlü inanç ve geleneğin etkisinden kurtulmaktır. Mutluluk, sevgi, dostluk, barış ve insan sorunları üzerinde durur.

İnsan, düşünen ve us ilkelerine göre yaşamını düzenlemesi gereken bir varlıktır. Bu nedenle usa aykırı düşen, bir takım alışkanlıklardan kaynaklanan, köksüz ve mutluluğu engelleyici inançlardan arınmalı, yaşamı bir sıkıntı, kaygı ve özlem kaynağı olmaktan kurtarmalıdır. Gerçek olan, içinde yaşanan evrendir. Şeriat'ın öngördüğü ötedünya, Tanrısal evren, ölümden sonra yaşam ve dirilme, yargı günü, hep birer vesveseden, kuruntudan başka bir şey değildir, diye düşünür ve şiirlerinde bunu dile getirir İnsan usunu (aklını) kullanarak; onun

ışığında yürüyerek, "varlık-yokluk kaygısından kurtulmalı, ötedünyayı değil, kendini bilmelidir." Bu evrendeki yaşam geçicidir. İnsan yeryüzüne ancak bir kez gelir. Bu nedenle, yaşamın tadını çıkarmalı, elden geldiğince, mutlu olmanın yollarını aramalıdır.

MUTLULUK ANLAYIŞI

Mutluluk, usa uygun biçimde yaşam sürmekle, aşırı tutkuların, sınırsız kazanç ardında koşmanın etkisinden kurtulmakla sağlanır. İnsan çıkarı için "Birtakım alçak duyarlılığı olanların" buyruğu altına girmemeli, yaşamı sürdürecekt nicelikte olanla yetinmelidir. Tutku, insanı usun denetiminden uzaklaştırır. Bilinçle davranan bir varlık durumuna getirir. Başkalarıyla kurulması gereken dostluk ve kardeşlik ilişkilerini ortadan kaldırır. Oysa yaşamak bir dost çevresi oluşturmak, sevgiden kaynaklanan bir yöntemi benimsemektir. Sevgi kişiyi, bir yandan çevresine, diğer yandan da yaşama bağlar. Bir sevgi varlığı olan insan için, Şeriat'ın önerdiği katı görevler gereksizdir. Ömer Hayyam'a göre; insanı Tanrı yaratmış ve onu yazgının denetimi altına vermişse; eylemlerde suç aramanın hiç gereği yoktur. Çünkü insan ancak özgür istenciyle yaptığı şeylerden, us ilkelerine göre davranışlarından sorumlu tutulabilir. Elinde olmayan yalnızca yazgının (kader) yapısı gereği oluşturulan işlerden dolayı kişiyi sorumlu tutmak, suçlu saymak Ulu Tanrı'ya yakışmaz. Tüm evreni ve onun içinde insanın yararlandığı varlıkları; Tanrı yaratmışsa; onlarda suç aramanın da gereği yoktur. Şarabın yapıldığı üzümü yaratan Tanrı'nın, şarabı içen insanı günahkar sayması, Tanrısal adaletle hiç bir biçimde bağdaşmaz. Güzeli yaratan Tanrı, onun sevilmesini de ister. Bunu büyük bir şekilde gerçekleştirir. Bu nedenle sevmek, Tanrısal iradeye (istence) aykırı düşmez.

Hayyam için sevginin üç ögesi bulunmaktadır: Yaşamı düzenli ve mutluluk sağlayıcı bir niteliğe kavuşturmak, tüm insanlarla uyum içinde bulunmak, özlemleri usun ölçülerine göre gerçekleştirmeye çalışmak. Bu üç öğeden birinin noksanlığı, kişiyi kaygıya, karamsarlığa, güvensizliğe sürükler. Bunun sonu da bunalımdır. Oysa "yüreğini usuna uyduran bir insan için, yeryüzünde boş geçen gün yok demektir."

HAYYAM'IN SANATI

Tüm düşüncelerini rubailerinde açıkça sergileyen Hayyam'a göre sanat bir başarı alanıdır. Şiirse bu alanda ortaya konulan sanatsal bir üründür. Şiiri bütünlüğe ulaştıran uyum, ölçü ve anlam gibi üç öge vardır. Bu üç öğenin birliğe ulaştığı şiir başarılıdır, etkilidir. Diğer yandan, bu üç öğenin sergilenmesini sağlayan başlıca varlık dildir, dille ortaya konulan sözcüklerdir. Ömer Hayyam'a edebiyat alanında yerini sağlayan dörtlüklerde bu üç öğenin oluşturduğu birlik ve bütünlük belli başlı etkindir. Onun kullandığı ölçü, Arap-İran şiirinde ortak olarak kullanılan aruz'dur. Ömer Hayyam, bu ölçünün rubai türüne uygun düşen bölümünü seçerken; ağırlığı anlam ve uyum bağlantısı üzerinde yoğunlaştırmıştır. Seçilen sözcüklerle anlam arasında kurulan birlik, şiirin gücünü çoğaltmakta, okur üzerinde müzikten kaynaklanan bir etkileşim yaratmaktadır. Anlam ise, işlenen konuyla (tema) insan yaşamını iç içe getirmektedir.

KİŞİNİN VARLIĞI

Ömer Hayyam için temel sorun, kişinin varlığıdır. Kişi, varolduğu sürece, evren ve diğer varlıklar da vardır. Kişi ortadan kalkınca, tümü de yok olur:

BEN OLMAYINCA BU GÜLLER, BU KIZIL DUDAKLI GÜZELLER

BU GÜZEL KOKULU ŞARAPLAR YOKTUR?

BEN DÜŞÜNDÜĞÜM SÜRECE VARDIR DÜNYA

İNSAN İÇİN ÖNEMLİ VE GERÇEK OLAN DÜŞÜNMEKTİR.

Düşünülmeyen bir nesnenin varlığı da sözkonusu değildir. Varlığa düşünen insan açısından bakan, onu düşünme eylemiyle bağlantılı kılan Ömer Hayyam, ahlak konusunu davranışlarla özdeşleştirir. Usun ilkelerine, yaşamı mutluluğa kavuşturacak kurallara uymayı "ahlaklı" sayar.

Ömer Hayyam, İslam Edebiyatı'nda büyük bir etki alanı oluşturmuş, rubai türünde başlıca örnek olarak benimsenmiştir: Onun yaşama anlayışı, özellikle Şeriat ilkelerine bir bakıma karşı çıkış gibi görünmesi, şiire yepyeni bir içerik kazandırmış, birçok şaire ve halk ozanına ışık tutmuş durumdadır. Türk Divan Şiiri'nde, rubai türünde şiir yazan her şair, ondan mutlaka esinlenmiştir. Türk şair ve ozanları içinde, onun yaşamla ilgili düşünce ve felsefesini benimseyen en etkili ozanlar Nef'i ve Nedim'dir.

ŞU TESTİ DE MUTLAK BENİM GİBİ BİRİYDİ

BİR GÜZELE VURGUNDU O DA ELBET DERTLİYDİ.

KİM BİLİR GARİBİN BELKİ BOYNUNDAKİ KULP DA

SEVGİLİNİN ÖPÜLESİ BEMBEYAZ ELİYDİ.

H. ZEKÂİ YİĞİTLER

ÖMER HAYYAM'A AİT RUBAİLERİN DİBACESİ (Dibace: Kitabın nakışlarla süslü ilk sayfaları, (Terkipli) Önsöz.)

Sonsuz hamd, insanın varlık çadrrını; üçlü, dörtlü mevalid ve anasır döşemecilerinin aracılığıyla kuran hakim Tanrı'ya. O çadırı, direklerle benzer damarlara, kemiklere öyle bir kurmuştur ki o haymeye ne nakşedilse, gecelerle gündüzlerin alaca çadırlarına sübut ve devam mihlalarıyla mihlanır, alemi de ancak "çadırlarda dokunulmamış huriler var" ayeti olabilir. "Kuşku yok, hamd, göklerin Rabbine, yerin Rabbine, alemlerin Rabbinedir."

Şiir:

Tanrım, gönül çadırının direği adıdır,

Bezi, nimetlerinle lütuflarınla dokunmuştur.

Rahmetinin direği, sağlam bir ip olan şeriatındır.

Canla gönül, canla, gönülle onu döşemiştir.

Kahr mısın, müşrikin gözünü kör etmiştir,

Her tokmakta başına bir afet getirmiştir.

Sayırsız ögmeler, rahmetler, bir büyüğün merkadine saçılın ki kaza ve kader düşmanı (şakirdi) bile onun kıdemiyle kadri rızasını elde etmek için beline aciz kemerini bağlamıştır: Kadrinin yüceliğinden "Seni, sana layık bilgiyle bilemedik" koşulundan dışarı çıkamamıştır. "Muhammed, içinizden birinin babası değil; Tanrı elçisidir ve habercilerin sonuncusudur."

Naat:

Ey Peygamberlerin en büyüğü ve yücelik tahtında oturanı,

Ey bütün yollara alemlerin rahmeti olan.

Arap ülkesinde ikbal çadırın belirdi,

Acem diyarında soyunun çadırı ağardı, evladın orada aşık oldu

Yurdun, yücelere ulaştı,

Kudret nesciyle dokunmuş gök çadırı haymen oldu.

Ona ve onun soyuna, sahabesine rahmetler olsun ki şeriat evinin divanını, fitne ve fesat bineklerinden arıttılar. O hazretin ayakkabısının ucunu, yücelik ve güzellik çadırının direk tablası yaptılar.

Hamd-ü senadan ve salat-ü selamdan sonra, malum olsun ki önce gelenlerin sözlerini bir araya toplamak, ayırmak, düzene sokmak ve yazmak, sonra gelenlerin görevidir ve bu, eskiden beri uyulagelmiş bir töredir, tanınmış bir iş. Günler geçtikçe sözleri tertemiz, ruhu arı olası hakimler dayanağı, fazıllar hülasası, hikmetlerle edeplerin yapılarını diriltip yücelten, lakaplarını uzatmamızdan müstağnı bulunan Muhammed oğlu Ömer Hayyam'ın rubaileri, hiç kuşku yok, sütun yetenek erbabı meclislerinin enisi, toplantıların celisidir. Fakat tertip dizisine dizilmemiş, bir kitap haline getirilmemişti. O rubailer, "sözün hayırlısı az olanı fakat anlama en iyi bir şekilde delalet edenidir" hükmünce, pek az sözle ifade edilen birer anlam evrenidir. Nitekim onun kerim adını anmak da doğalarla öge ve karakterlerin, huyların uzlaşmasına benzer. Fakat herkes, o rubailerin yalnız harfiyle uyuma kapılmış, eşsiz yapılarıyla örneksiz anlamlarını gerektiğince anlayamamış, o mezhahirin zahiriyle yetinmiştir.

ÇADIRLAR TIPKI O ÇADIRLAR

FAKAT GÖRDÜĞÜM KADINLAR; ONLARIN KADINLARINDAN BAŞKA.

...

SÖZLERİNİN BULUNDUĞU DEFTERİN BİR YAPRAĞINI DAHA ÇEVİRDİM;

O SÖZLERDEKİ HER SIRRIN İÇİNDE BİR SIR DAHA VAR.

Bu yüzden talep erbabının en aşağısı olan halkın sevgisine mazhar olası, Tebrizi diye şöhret bulmuş Hüseyin oğlu Yar-Ahmet Raşidi Tanrı her ikisini de mağrifet denizine daldırsın, bağlılık ve uzlaşma, bağdaşma dolayısıyla "işte şu on, kamil sayıdır" hükmüne uydu, anlayışı az olmakla beraber o rubaileri on fasla ayırarak topladı, bu işi bitirdi. Umarım ki bilgi erbabı bakınca, bu kitabı, kadrinin büyüklüğünü düşünerek, küçük görmezler ve bu kudretsiz kulun özrünü kabul ederler.

On fasıl, şu suretle tamamlandı: Birinci fasıl, Tanrı'ı tenzihe, münacata, mağrifet dilemeye ve bunlara ait rubailer. İkinci fasıl; hikemiyata, bu husustaki sorulara, itirazlara vesaireye ait rubailer.

Üçüncü fasıl; öğütlere ve adaba ait rubailer. Dördüncü fasıl; ömür ganimet saymaya, fırsata, geçim darlığına, dünyanın sonradan yaratılmış olup yine zeval bulacağına vasaireye ait rubailer. Beşinci fasıl: içkiye ve içki hususatına ait rubailer. Altıncı fasıl: mevsimlerin ve özellikle baharla iki bayramın geçişine ait rubailer. Yedinci fasıl: nüktelere ve mülemmalara ait rubailer. Sekizinci fasıl: mevkufata ait rubailer. Dokuzuncu fasıl: sarhoşluğa, alaya ait rubailer. Onuncu fasıl: on hikayeyi içeren bölüm. Bu fasılda, eşsiz, benzersiz, örneksiz ve görülmemiş şeylere kerametleri, güzel yaşayışı, yüce doğuşu, yaşamın süresi, ölümü, ölüm anındaki durumları (halleri) yazılıdır. Bu fasılda "Benim için daha başka şeyler de var."

Bu kitap on fasıl üzere

En güzel bir tertiple, iyi bir surette tamamlandı.

Her sahifesi, neşeyi artırmadadır.

İnanmıyorsan al da yüzyüze bir bak, gör!

Erdem ehlinin zevk ve neşe yurdudur.

Bu yüzden de "Tarab-hane" sözü, tamamlanmasına tarih düştü.

Şeriat yollarında gidenlerle takva memleketlerine sahip olanlardan dileğim şu: Bazan görünüşüne bakılınca, şeriat yollarından çok uzak ve şer'a aykırı bir beyte, bir nükteye rastlarılarsa; inancımızı, akidemizin meylini, o yolda sanmasınlar ve hakkımızda böyle bir kuşkuya düşmesinler. "Tanrı, onların yaptıklarını bilir. Rabbimiz, hidayete erdirdikten sonra, kalplerimizi doğru yoldan saptırma ve bize, indinden rahmet bağışla, şüphe yok ki sen vericisin, bağışlayıcısın."

(Abdülbaki GÖLPINARLI//HAYYAM VE RUBAİLERİ)

Kısaltıp Yalınlaştıran: H. Zekai YİĞİTLER

.....

RUBAİLER

1-

Der ki onlar hurili cennet hoştur sana
Yok derim, üzüm suyu içmek hoştur bana
Sen bak peşin gelene o hayale boş ver
Çünkü davul çalarken uzakta hoştur daha.

2-

Sen de yarından için durma üzölüp
Böyle günleri yaşamak fırsat bilip
Ederiz köhne tapınağa veda yarın
Göçenlere bin yıl önce yoldaş olup.

3-

Damlar üstüne kement mi attı sor güneşe
şarap bastı gün Padişahı boş kadehlere
Akıllım uyan da iç müezzinler her sabah
Der gibi "içiniz" diye evrene seslenmede.

4-

Yine tam diktim testiği dün dolusunca
Biz deştik yaşamın umarını ağız ağıza
Dudağından şunu duydum: dönüş yok, öyleyse iç
Geçmişte ben de insandım oğul, beni anlasana.

5-

Hadi al içkini uçsuz bucaksız evrene dal
Devran kötü evlat cefacıdır tuzludur bal
İçiver hadi ağlama gelmiş demek sıran
Sunarlarsa dönüş şarabını bir gün orda kal.

6-

Hem namazın hem orucun niyet ettim faslına
Belki varırım diye ben de arzuların aslına

Boşa gidiyor oruç bir yudumcuk şarap içsem;
Bir gün azıcık yellensen abdestini bozar ha!

7-

Tut ki ben direnen bir kulum rızan nerde
Hem say ki karanlıkta gönül, ışıman nerde?
Kullara şu cennet karşıysa olabilir bu;
Başka bir ticaret; hani lütfun, koruman nerde?

8-

Şaraptan karıştırın suyum eğer öldümse
Kadehten açınız talkında her konuyu yerse
Dostlar beni bulmak mı ister mahşer günü;
O meyhane tozundan alsınlar kokumu kimse.

9-

Mecazdır aslında şu dünya dediğin gönlüm
Bin bir dilekle dövünmene yer yok senin gönlüm
Bırak kadere kendini zamana uy git artık;
Dönmez yazmaz işte sil baştan kalemin gönlüm.

10-

Cennet var derler bize öte dünyada da
Sevgili var huri var üzüm sarkar ağıza
Öyleyse peşinen uygulasak şimdi bunları;
Tıpkı buymuş sonumuz aynen bizim ahbablarla.

11-

İçkiye tövbeyi geç bir kalem madem var şarabın
Geri döneceksen tövbenden tövbe ne sağlar bırakın
Bülbül şakıdıkça gör: gül, yaprak nasıl soyunur:
Tövbe mi olurmuş, bu zamanda içip mest olacaksın.

12-

Benim de bir gün yıkılıp mutsuz yaşamımın fidanı

Çürüyüp cansız kalıp yokluğun olunca bozuk malı
Bir testi toprağım olsun şarap dolu, onca bedenim
Gönül diler ki Tanrım, yaşam hep yeniden başlamalı.

13-

Hiç istemedim kör topal beni dünyaya saldı
Artırdı şaşkınlığım yaşam her an öcünü aldı!
Nedir gelişten maksat? Bu berbat kalıştan bilmem
İstemedim gel hem, yine çek git yahu olmaz mı?

14-

Cennetle cehennem var mı bir gören ey gönlüm?
Kimi gördün ordan dönmüş öteden ey gönlüm?
Korkuyla bel bağladığın umuttan gel bak işte
Yok tek bir işaret iz bile senden, benden gönlüm.

15-

Ey güzel gel artık şurda hatırimız yapıla
Sun yüzünü bir tepside zorluğumuz dağıla
Hadi ver bize bir testi şarap ki sunalım yarın
Toprağımız yeniden testi olup iştahla karıla.

16-

Çiçek açmış benzeri madem ki mutluluğun
Neden ey güzel kadehinden çok uzakta kolun?
Acımasızdır dünya, yazık durma şarabını iç;
Sanmam ki bir daha gelesin, sürüp gitsin bu oyun.

17-

Can mülkünü koymuş buraya gelen yolcu
Şaşırmış gibisin ey dost yetmişe yediden yolcu
Gelmek ve burdan gitmek gizleri örtükken gökte
Başka çaresi yok içmene bak, keyfine bak sen yolcu!

18-

Ey çark-ı felek bil ki sendendir çöküşüm
Ezmek eski huyun senin cilvendir çöküşüm
Eğer eşelesek ey toprak o bağı görürüz;
Yatmış nice cevher silinmiş gözyaşı döküşüm.

19-

Birkaç gün üzredir yaşamak dünyada
Yel oldun farzet çöllerde, su oldun ırmakta
Ben kendimi üzemem geçmiş ve gelecekle;
Bırakmam hem olsun bir dert onlar bana.

20-

Bir rüzgar kalır çölde ancak sonumuzdan
Hem yok ki zarar kimseye var ve yokluğumuzdan
Dünyada olan olmayan her şeyi yok bil;
Evrende ne yok acaba yeter tam tersi var san!

21-

Bastığın yer doğanın kabuğu dış yanıdır
Nazlı bir yüz ya da can kaşısıdır cananıdır
Şu sütunlarda durmakta olan kerpice bak;
Ya sarıklı vezir parmağı ya da şah başıdır.

22-

Ya gül mevsimi, ya ırmak boyu henüz vakit erken
Bir huriye benzer iki genç bizle yerken, içerken
Böyle zamanlarda şarap sun, içti mi eğer insan;
Kopmuştur bir anda o mescit ve kilise ikisinden.

23-

Ağır bir yük şu yaşam uğraşımız hep sakat
Çoğalırken azaplar tükenip gitti yaşam rahat
Şükür Tanrı'ya, bela bizce asla bu çilede değil
Kimseden bir isteğimiz yok, neye mal olsa da hayat.

24-

Bilmem ki ben yarın, öbür gün neye layık ve neyim
Acaba cennet mi yoksa cehennem mi sahi yerim?
Yar, içki ve çalgımız ud sun, bana bunları da
İstersen al cenneti git hadi, sana toptan vereyim.

25-

Sonsuzluğa yetiş şarap iç haydi ey can
Gençlik ister bunu hadi uy gençliğe uyan
Yok bir çaresi sürdür hayatı zevkle, şarapla
Bak dostlara esrik, gül mevsimidir ayan beyan.

26-

Bağdat'da da Belh'de de olsan yaşam biter
Geçmiş ama çileyle, ya vermekle zevk ve gam biter
İç ey sevgili bu ay çünkü Ayça'dan sonra
Biz göçtüğümüzde de günler olur tamam biter

27-

Sen Venüs'den Ay'a kadar şöyle bir gezin
İçkiden şaraptan hoş ve güzel göremezsin.
Kafa mı var şarap satanda Tanrı aşkına;
Üzüm suyundan üstün ne var almak dilesin?

28-

Gücümüz elbet var bilmiş neyi kim bakalım
Kısa yaşamına kim vermede ateş ve islim bakalım.
Tıpkı istekleri olur dileriz ortak yanlarımız;
Bil alın yazgını elde mum, ver ona yönelim bakalım.

29-

Dünyada kimlerin acaba yarım ekmeği var?
Uyuyup kalmak için küçük bir de evi var?
Hiç kimseye başkan değil, kulu da değil kimsenin;

Mutlu olsun o da ver müjdeni; ne hoş evreni var.

30-

Yetmez mi düşünmen yoksulluğu ve zenginliği?

Bencilliği koy bir yana, yetsin bu didinme de iyi

Madem ki ölüm peşindedir insanın son yaşamında;

Elbet daha yeğdir; uyku uyumak, gezmekten içkili..

31-

Kimse bilmez ne olduğunu ölümün aslında

Bir adımcık aşamazsın o yolu istesen adımla

Çırağından nicelerin bin ustasına bak sen;

Anadan doğma üryan ve aciz olur sonunda.

32-

Ne güzel huri ve cennet varmış öte dünyada

Bal, şarap, süt çabasıız damlarmış ağzımıza.

Bu dünyada güzel sevmeyi içkiyi yol seçtik;

Sonumuz bu çünkü, bak Yahey varmış orda da.

33-

Bir yudum şarap bin dine değer nice

Bir damlacığı bir Çin'e değer koca

Bin tatlı cana yeğdir ekşi üzüm suyum

Kızıl renkli şarap bin zevke değer nice.

34-

Bir gün sonrası ekmek kırık sürahide su

Sana bana bu dünyada verdilerse de bunu

Baş eğimiş ne diye ve işte sürdürüyor işte;

Kendi gibi Tanrı kullar yanında kul olduğunu.

35-

Bu diğeri anlamda evreni gerçek diye bilme

Muhtaçlıktan ne bu kıvrınma, ne bu ezilme?

Bırak kendini taktir eline uyum sağla;
O ne yazmışsa odur gerçek, yok geri dönme!

36-

Ey yar şu yalın testiden doldur şarabı
Özgür kişinin dostudur hem de arkadaşı
Haberin olsun dünyada vaktin çok kısa;
Rüzgar gibi geçmekte zaman sun dur, şarabı!

37-

Bir küpün kerpici ten yurdundan daha hoştur
Bardağın çeşnisi Meryem aşından daha hoştur
Gönlü sarhoşun gün doğarken göğşe çıkardığı ah,
Edhem'in aşkla yanıp tutuşmasından daha hoştur.

38-

Bu uzun yoldan ey güzel geri dönen kim var?
Geri dönen ve o en saklı haberden söz açar.
Gitme sakın bırakıp dilek arzuları hep burda
Çünkü dünyaya dönüşün imkanı yok bir daha tekrar.

39-

Bir serviye seç gülden daha hoştur boyu
Tut gül eteğinden al kadehin zevkini koyu
Deler kurdu ölümün gömleğini yaşamın;
Sen elde kadeh beklemeden seç içkini uyu.

40-

Gel üzüntüyü çekmeyelim yarın yasını
Fırsat bu diyelim biz hayatın anılarını
Yarın bir göçtük mü, köhne dünyadan;
Buluruz bin yıl önce göç eden yolcuları.

41-

Uyan ey can doldur kadehimi içelim
Kopmadan bizim can ipliği hadi içelim

Yüz vermez bize gün gelir kahpe felek
Su içmeye imkan vermez, koymaz ki içelim..

42-

Felsefe yapma düşman haksız çatıyor bana
Tanrı biliyor dostum doğru değil bu takılma
Sormak gerekir ne geldim yas evi bu dünyaya
Kimdim ve neyim ben, bilmem ki gel hadi şaşma.

43-

Hem acının hem mutluluğun kaynağıyız bak
Malı mülkü saçmışsınız, zulüm toplamışsınız
Hem yüceyiz küçüğüz pek hem de kocaman
Hem paslı camız hem de Cem'in can bardağıyız.

44-

Sen yoksul sanma kederliyim der içerim
Esrik ya da rezil rüsvay olmayı ister içerim.
Sen ruhuma girdin ya artık gerek yok şaraba
Ben gönlümü hoş be hoş tutmayı ister içerim.

45-

Dünya denen yerde zincirin fırlatmış değilim
Bir lahza için yaşamdan da tatmış değilim
Yaşamımca şu dünyada hep öğrenci kaldım;
Yazık henüz daha işimin ustası olmuş değilim.

46-

Eğer gözüm değilsen kör, mezara ağılıya gör
Bu fitne fesatla geçen ömrü bir hesaplayı gör
Ve toprak altını gör; şah da vezir de birlikte uyur;
Ağızına düşmüş karıncanın şu ay yankıyı gör.

47-

Günün zevkine bak bak da nedir bu dünya tasası?

Keyfini sür gel otur mutluluğun tam da sırası.
Olsaydı eğer bu dünyada vefadan bir eser gözüm;
Sana kalmazdı bir başkasından sevilme sırası.

48-

Gör bu devleti sen eski şaraptan küçük tut
Şarabın semtine uğramazsa yollar, güdük tut.
Feridun şaha yeğınle bir bardağı ey can bin kez
Keyhüsrev tacını küp kapağından çürük tut.

49-

Bahar gelsin yürüsün ardınca sürüklene güz
Düşer bir gün şu beden toprağıımız görürüz.
Ve güce bilge diyor: Kahrı zehir zıkkım sayarım;
Şarap da şifadır insana; kim diyor kendini üz.

50-

Her gün bu hesaplar seni kısıkvrak eder
Ey sen yediden, dörtten vücut bulan er
Bin kez şarap yudumla demişim, tut sözümü
Gittin o gidiş öte dünyaya, dönmek insanı çatlak eder

51-

Bir testiği çaldım dün akşam üstü taştan taş
Sarhoştum oğullar, vurmalıydı mutlak içki başa.
Çömlek konuştu: Dün sen gibiydim ey yavrum, ben de
Yarın mutlak gelir senin de bu hal senin başına.

52-

Birleştiği gün kuş gibi ellerimiz dostça sıcak
Kahrın ve zulmün başı mutlak ezilip yok olacak
Gelin gün doğmadan önce içelim, çünkü bu sabah;
Göçsek de ahrete o hergün yeni baştan doğacak!

53-

Bir lokma ekmek bize yetişir sen onu yakalasan
Batman dolu içkiyle hey ahbap iri bir but koyundan.
Batık harap evlerdesin bir de güzel varsa eğer;
Sen zevkini ayarla bir zevk tut süremez sultan.

54-

Hep felsefeden çadır dikti yaptı felsefe
En sonra da Hayyam düşüp yandı ateşlere
Bir gün umut tellalı acımadan sattı onu
Bir anda ölüm kesti ortalık yaşam ipleri neyse.

55-

Apak gümüş, sapsarı altın mı öbeklersin eyvah?
Neden bu endişe gönlünü yere sersin eyvah?
Mal mülk yeme sakın soluğun sıcakken dostlarla
Öl ki gözü aç düşmana kalsın her şey yallah!

56-

Hep boşa geçti bütün yaşam Tanrımız evyah!
Ruhuma kir bulaşmış ve her yer yediğim haram, ah!
"Yap" emrine direndim asla yapmadım başışla;
Sen "Yapma" deyince inatla yaptım tövbeler Allah!

57-

Şarapsa eğer dostumuz gencecik bir civansa
Bir boşluk ya da çay boyu kısmet ise, zamansa
Yetmez mi sanki, cehennem mi gerek, öfke dolduruyorsun
Hakçası iyi bak, cennette budur bize kuşkusuz varsa!

58-

Tapındığım neyi kattı neyine kudretine?
Suç ve günahlarımda ne var, zarar ne devletine?
Sığınmışım hoşgörüne başışlarsın bilirim Tanrım;
Cezayı geç bir kalem, veren Tanrı sevecenliğine.

59-

Bir gün elbet yıkılır saltanatın etme güzel;
Kader sana el vermişken sen de hadi ver bize el
Bir ülkeye benzer ki bu güzellik asla sonu olamaz;
Birgün nasolsa çıkar elden; sen hadi sunmaya gel;

60-

Meyhane kapısını öptün ve süpürdün eşiğini
Öğrendin ki iki dünyaya gerçekte değer vermemeyi;
Karşında tekerlense şu mahşer yeri ve dünya
İçip de sızmışsan eğer nokta kadar yok önemi.

61-

Ey dost nazlı ömrün niye böyle geçsin ve solsun?
Yararlan, severek, kahkaha atarak yaşa da mut dolsun.
Ben şu garip yaşamımda nedense hiç huzur bulamadım;
Böyle bir hayata ne denir "Yazıklar-Eyvahlar Olsun!"

62-

Adınla kalk ün sağla, güzel bir şöhret bırakıp
Felekten keder bulup yıkılıvermek de büyük kayıp?
Şarabın tadındaki hoş koku, her şeye elbet üstün;
O varken senin çıkıp dinciliğinle öğünmen ne ayıp!

63-

Ben de düşerim elbet bir gün eline senin
Sarhoş durumda baş koyarım ah dizine senin.
Sarık uçmuş bizde kadeh de elden düşmüş bak;
Olmazsa taparım, saçlarının zincirine senin.

64-

Bak şu şarap testisini nasıl kavradım gör
Ne yapsam çıkamam minbere artık anladım gör.
Ben Yaş'ım; her türlü günden arın, sen de kuru

Kuruyla yaş da yanar, bunu duymayıp bilmemek zor

65-

Başkaldırmış kulunum nerede arzun, sevecenliğin?

Kararmış gönlüm ki nurun nedere hani yitti mi sevgin?

Bize karşıt durumdaysa cennet, tapınmalar dalaverecilik

Olmaz mı alvercilik bu? Lütfun nerede gerçek sevgi için?

66-

Ey felek memnun değilem senden doğrusu bu ya

Layık değilem ben çöz şu elimi haydi bağlanmaya!

Ahmak, beyinsiz kişilere baş eğersin öylesin işte;

Ben de akılsız biriyim, öyleyse tamam ettik işi ha!

67-

Etmiş gibiyim ezelden yoklukla varlığı ezber

En alt ya da en üst köhne bilgimde beraber

Hadi gel gör ki tüm buna karşın esrikliğe üstün;

Eğer şan şöhret tanırısam bana bilge demesinler.

68-

Kibir uçmakta berdevam, eğer içersem kafadan

Meraklanma çözülür şarapla her dokuz doğurtan.

Adem'e eğer bir kez içirmiş olsaydı Ulu Tanrı;

Keyfinden iki bin taklak atardı bilin ki şeytan.

69-

Ey dostum yanyana gelin şimdi sarmaş dolaş olun

Hep gözgöze geldikçe o gün mutlu arkadaş olun.

Doldurdu mu fiskeyle Zerdüşt ey saki şarabından;

"Zavallı falan ne oldu" deyip bir kez anıp hoş olun!

70-

Testimi kırdın döktün ey Tanrım; Ya içkim?

Üzgüme avuntuydu o, zevkimdi; bozdun keyfimi

Aktı üzüm suyum toprağa, kurusun ağzın dilim
Esrik olan varsa da gerçi o asla ben değilim.

71-

Çektik diye kafayı meyhane bayındır ve hoş
Bin tövbe gene boynumda durur, hadi görmeye koş.
Suç işlesem ben, asla neden olmazdı rahmete:
Ki biz suçluyuz ondan, Tanrı'mızın rahmeti ne hoş!

72-

Yaşım geçkin ey yavrum, ne tuzaklar kurdu?
Titreyen elle tutmaya kalkmak kadar; zor iş bu!
Sabrımın diktiği her giysimi parçaladı günler
Bana akıl gösterdi doğruyu fakat yine sevgili bozdu.

73-

Sarhoş yaşıyorsam eğer ben bu olmaz yaşımda
Ne mana, ne fikir; bu halkın gereksiz taşlamasında.
Her suçla her günahla sarhoş olsaydık biz eğer;
Hiç kalmazdı tek ayık kimse bu dönen dünyada!

74-

Müjde sana eğer iki batman şarabın varsa
Hangi mecliste olursan ol, dik kafana aldırma!
Evreni yaratan bizlerle asla uğraşmaz inan;
Hiç karışmaz ne benim ak, ne senin kır saçına!

75-

Manaca dünya defterinin kesin aşktır başlığı
Aşktır gençlik denen o şiirin yek avaz bırakılmışlığı.
Aşk evrenidir gördüğün evren, senin haberin yok;
Bil ki ey can yaşamın sevgidir, sevdadır, aşktır anlamı.

76-

Bu sonsuza dek varan evrenden

İki tür insan çıkar ancak sevinen
Ya habersizdir gidişinden dünyanın;
Ya haberi vardır hep iyiden, kötünden!

77-

Eğer aşıksan kendin, işi sarhoşluğa bırak
Rezil rüsva oluver, kolaydır deli olmak...
Biz ayrılmışken her şeyi bir okka tasadır gene;
Sal ucunu dostum içkiye dal, zordur kul olmak!

78-

Bilimle doldurmuş adam kafayı ne boş bir fiyaka
Aldırma sen ondaki bilgiye yalnız vefayı ara
En güzel en onurlu sözünde durmaktır dostum;
Bil ki şu insanoğluna en büyük sınama da vefa!

79-

Çamurum karılırken belliydi onca da özüm
İşim gücüm, eylemim suçlara karşı ne çare sözüm;
Bir suç yok ki eyyam onun karışmaz hükmü içine;
Neden peki kıyamette var ateş; a benim iki gözüm?

80-

O gün tutuldu eyer, sema denen çarkıfelek atına
Venüs'le süs yaptılar, ilk bakan o oldu gene ona
İlk kez orada divanda biçildi kismetimiz;
Hiç kimse bizim bakmasın o halde kusurumuza.

81-

Yürek kulağıma fısıldar söyler usulca felek
Yazgıyla kötü geleni benden bilmesi ne demek?
Eğer beni güdebilseydi kendi aklım ve fikrim;
Sallabaş, başıboş dolaşmama böyle yoktu gerek.

82-

Çamurdan-kilden can verirsin sen bana ne!

Dokuyan sen ve giydiren sen bana ne?

Yaptığım hoş, yapamadığım kötüsü, berbat şeyi;

Alnıma ilk çizen sensin Tanrım bezdiren sen bana ne?

83-

Tuza buğday arpa koyan avcı hele pek yaman

Nasılsa tuttu bir av, adını koydu: İşte İnsan

Gider suçlar bizi herşeyi atarak üstümüze;

İyileri ya da kötülerini de hep odur yapan!

84-

İyilikler, fenalıklar aslından geliyor iyi bil

Yazgındır seni mutsuz ya da mutlu kılan geliyor iyi bil.

Feleğin hiç yok suçu, sakın sen bunları bilme oldan;

Daha zavallıdır o senden, daha aciz ondan geliyor iyi bil.

85-

Şarap dersin götür dağa ver, o da hoplar

Kim noksan bulsa inan ki onda da noksan var.

Bana: "Gel dostum şaraba tövbe et" diyorsun;

Yetiştirir içki bizi, ondaki ruh adeta zıplar.

86-

Siz bana her gün her an şarap doldurun dostlar

Kehribar gibi yüzüme yakut benzeri renk vurun dostlar

Canım gittiği gün içkiyle yuyup yıkayın tabutumla beni

Tabutumu dilerim bağ kütüğünden güzelce oyun dostlar!

87-

Gönlümde ruhumda essin güzel arzusu başımda

Dursun elimde üzümün suyu her renkten şarabımda,

Tanrım demek ki "De haydi tövbe et" günahlar için

Hem zaten ben de başaramam bunu emin ol bir daha!

88-

Sen onu aşkla şehvetle yarat Tanrım
Koku ver amberden, sümbülce saçları uzat Tanrım.
Sonra kalk: "Sakın bakma" de, anlamı bunun
Bardağı doldur, tut tersine, dökme fakat Tanrım!

89-

Şah sorgucu olsa Key tacı satarız biz
Dinlet bize "Nay", hırkamızı satar yakarız biz
Tesbih ki fitne fesat askeridir, onu bir gün;
Tek bir kadem yoluna kaldırıp atarız biz.

90-

Katresi yok mutluluğun; adı kalmış yalnız
Dost kardeş yok, şarabın belki de tadı kalmış yalnız.
El çekme aman böyle günlerde kadehten ey ahbabımız;
En sonunda onun ruhumuzda yoldaşlığı kalmış yalnız.

91-

Benim yasım tümünü sardı cihanın ey saki
Esrikliğimin ölçüsü kaçmış ne yaparsın ey saki?
Bak hala içiyorum, sarhoşum bu yaşımda amma;
Ak saçlarıma taptaze bahar sundu şarabın ey saki!

92-

En güzel gün, uyanıp şöyle bakın ey saki
Kalmış geceden içkimi sun, dökme sakın ey saki!
Fırsatı nimet say, dolduruver kadehimi hemen;
Senle ben kemerin tuğlasıyız çünkü yarın ey saki!

93-

Gönlü sakın ha puslandırma doğru değil ama hiç
Kim der ki sana git de kederle gamla şarap iç?
Hem kimse bilemez yarının ne olacağını ey dostum;

Şaraba yumul, uy gönlüme, sevmeyi belle, ol bilgiç!

94-

Acıklı yazıklı gönlüme ne olur acı sen Tanrım

Yokolsun aradan artık kederlerim benden Tanrım.

Harabata hep yön tutar öyle gider ayağım;

Acı, her gün, her saat kadeh tutan ele acı sen Tanrım!

95-

Gel ey gülüm pek güzel bak hava; ne soğuk, ne sıcak

Damlayıp bulutlar şimdi, gülleri tozdan arıtacak

Dinle öten bülbülü bir işit Pehlevi, ne söylüyor:

Bu mevsim ey dost, sarı güllerle şarap içilir ancak.

96-

Yetmiş iki millet var eyledi yaradan gülüm

Benim dinim şaktır, sana bağlandı bu can gülüm.

Müslüman ya da Kafir, bu parçalanmak da neden?

Tek amaç sensin, n'olur bu ayrımı kaldır aradan gülüm!

97-

Gün gelir yerin altında yatanlar görürüm

Nerdeyse toprak olmuş nice canlar görürüm

Gözlerim varlığı yokluğu damıttıkça varıp;

Bir daha dönmeyen, orda kalanlar görürüm.

98-

Yakut dudaklı şarap sunan, el pençe dursa geç!

Ölümsüzlük suyundan doldurup hemen sunsa geç!

Yoksa eğer ki neşen yerinde, isteğin de pusludur;

Yüzüne Zöhre çalıp söylese, İsa bulunsa geç!

99-

Hiç mutlu olmayı bekleme, bir dem süreceksin yaşaman

Çok güzel bak, Keykubat'ın külleridir yerde uçup duran.

Cihan ahvali yaşamın özüdür; özünden özge değil:

Ya bir düşsel imge, ya da bir an süren uykudur, inan!

100-

Her bilimi gönlüm anladı bildi demişim

Bilgisizliğim ne denli az diye ne kadar mağrur imişim:

Yazık ki bir de akıl gözüyle bakıp gördüm;

Geçti yaşam boyu anladım ki hiçbir şey bilmemişim.

101-

Bir kadeh ki akıl bile maşallah diyor

Yüzlerce kez öpüyor sevgiyle alnını, ah diyor.

Ama gelgelelim zaman testicisi böyle güzel kadehi yapıyor da;

Sonra kaldırıp yere vuruyor, paramparça ediyor.

102-

Alırım içkiyi yeni ya eski bilinen türden

Cenneti bir arpaya satarım, gel işit benden.

"Yolculuk nereye?" diyor son yolculuktan bir softa;

Bana sen şarap ver de çek git nereye dilersen!

103-

Abdesti içki evinde şarapla döküp aldık

Adı kötüye çıkmış, daha güzel olmaz artık.

Ar namus denen perde yırtılmış-olmuş olan;

Tekrar dikemezsin onu artık çaresi yok-yandık.

104-

Bu arı duru ruh konuk olmuş başka dünyadan

Sana gelmiş arınıp silinip tozlarla çamurdan

"Tünaydın" der, yani En'amallahü mesak, Arapça;

Çağır buyur et gitmeden önce, sun üzüm suyundan!

105-

İçiyorsam "Ateşperest" şarabından, kime ne dostum?

Ya putperest ya zerdüstleşıyorsam, kime ne dostum?

Beni kendince yorumluyor şu halk, oysa ki evet ben;

Nasılsam evet oyum, bir başkası olmam, kime ne dostum?

106-

Madem sırtüstü olacaksın kara toprakta en sonunda;

Dostsuz-arkadaşsız yapılnız çıkılan yolculuğunda?

İç şarabı gizli öğüttür kimseye açma sakın ha sonra;

Yeniden açmaz bir kez ölen lale buruşup sonra solunca.

107-

Şöyle batmanla tas tas içip yaşasam şarabımı

Gövdeye indirip tas tas doyulasam şarabımı.

Kötü bir gelenektir ya us'u, imanı üç el boşasam (Osmanlı Şeri'i hukukuna sonradan yerleştirilmiş olup kutsal kitabımızda (Kur'an-ı Kerim) bulunmayan çirkin bir yöntem: "Bir erkek karısına üç kez "Boşsun" derse "Talak-ı Selase" ile, kesin olarak boşanmış olurdu. Burada "Üç el boşamak" ifadesiyle karşılanmıştır.)

Gerdek olduktan sonra üzüm kızına yar toprağımı.

108-

Bir yudum şarap bilinsin şu Keykavus'a üstündür (Keykavus: "İran Şahları"ndan biri.)

Hem Keykabad'ın (Keykabad: İran Şahları'ndan biri.) tahtına, hem de Tus'a (Tus: İran'ın Horasan bölgesindeki bakımlı, ünlü kenti.) da üstündür

O Rindin Sema'ya yükselttiği feryat tan vakti;

Dinin de imanın da yalancıya, pis softaya üstündür.

109-

Bak dört bir yana gözle bin cilve durur

Irmak kevser sunar bağlarda, sen de buyur.

Çok az söz et Cehennem'den, bahçelere bak;

Kendine cennet gibi yer bul, Cennet'de otur!

110-

Kim ne derse ya hey-olmaz şu mecaz sevdada ateş

Sen tut artık haydi kendin için yarı sönmüş küle eş.
Sevdalı dediğin er kişi aylar ve de yıllarca yanar;
Bilmez ki nedir uyku? Huzur içinde gün ve, katmerli güneş.

111-

Şu çözülmez şeyi sen çözemezsin heyhat nasıl olsa
Bilgin ağzındakidir, bilemezsin berbat nasıl olsa...
Kendince kur bir şarap Cenneti, yaşa keyfince orda kal;
Ya gider Cennet'e, ya gidemezsin; için feryat nasıl olsa!

112-

Onlar bizden daha önce gittiler ey saki
Toprakta yatarlar, saklı-gizliler ey saki!
Git, içmene bak, şarabı; doğruyu benden işit;
Boştur başka sözler, bize içki ver, ey saki!

113-

Yerden en hızla çıktım Zuhale uzandım
Ne tuzaklar gördüm amansız bir hale uzandım.
Tek bir ölünün ilmiği kaldı elimde şimdi;
Açtım her düğümü, her bağı; içimdeki ateşle uzandım.

114-

Öyle içsem bölünerek Serap'a doyunca şarap
Hiç aymasam ben mezarda hiç hey taptığım Yarap!
Geçerken herkes ille çakır keyif olsun kabul:
Mezarımdan gelen üzüm kızı kokusuyla herkes harap!

115-

Demek bilmiyoruz şimdiden yarın nasıl-nicedir;
Bu günler puslanma günleri sevgili, geceyi aşkla geçir
Hazır doğmuşken ay, ey ay yüzlüm iç; düşün ki bu ay;
Bizi pek çok arar, ama bulamaz: doğar doğar da o gelir.

116-

Eğer egemen olsaydım ben hani şu kör feleğe
Yıkardım onu Tanrısal bir güçle gelmezdim keleğe.
Şarapçılar, hoşgörölülür huzur bulsun diye insanlara;
Yepyeni ama güzel bir dünyayı derhal ederdim hediye.

117-

Onlar ki içerek bağdan geldi ve çoştular
Sonra gene bin zevk ve titreyişle koştular
İçkiye tek bir kadehle yenik düşüp berduşça;
Son uykularında hayret katmerce buluştular.

118-

Kızarıırken bir gün tava içinde birkaç balık
Derler ki ördeğe; "Dönmez geri ırmak, çok yazık!"
Biz şu anda kebab olmadayız, artık dünya sonra
İster deniz, ister serap olsun, biz yiyince kazık!

119-

Tut ki diyarı Rum, Çin, bir de Mısır'a sahiptin
Elin altında varsay, kocaman evren dediğin...
Oysa oğlum şunu unutma dünyada tek malın bil ki;
İki avuç kara toprakla, beş arşın kefendir senin.

120-

Rast geldim o meyhanede içinde bir yaşlıya
Pek keyfi yerindeydi şarap testisi omuzunda
"Allah'dan kork ve utan ey Pir" dedim, oğlum, dedi;
İç sen! hakkın başışından güvenim var, kulak ver bana!

121-

Gonca güle her vakit Nevruz'daki rüzgar yaraşır
Kırlarda da gezip tozan boybosça güzel yar yaraşır
Anlatma sakın geçmiş, hiç hoş olmasa da o, değildir;
Sen şimdiye gel eğil bak, kalbe bu anlar yaraşır.

122-

Bak şu çöl çiçeğine rengi çok ala kıpkırmızıdır
Değiştiren şey onu, varolan içinde hükümdar kanıdır.
Belki simsiyah noktasını hercai bir "Glbeşeker" güzelin;
Dışa taşmış yanağından, o siyah can verici ben'den alır.

123-

Ey Hayyam, keyfin yerindeyse şaraptan yana bak keyfine
Böyle yanyana ay yüzlü yarla orda sana bana bak keyfine.
Yaşam boyunca ver şeyin sonu hiç madem hem dostum;
Bu var olan vaktine şükret yaşadığına bak keyfine...

124-

Hadi gel de testiye bak sen, aşıktı o da ben gibi
Bir güzelin saına bağ bağ da kimbilir belki
Ya şu boynundaki bak nasıl dolanmış boynuna kulp
Bir ağda istekle o yar gerdanına sarılan eldi.

125-

Bak bugün geçmekte kervanı yaşamın ona katıl
Tatla zevkle dolan günler açacak kapıyı hadi ayıl
şarap sun at yarınların kederini ey mey sunucusu;
Haydi gr be saki gece hızla bitmekte ama nasıl?

126-

Bak ne güzel yaşam kervanı geçiyor sen de katıl
Zevkle dolan günler uçacak artık sarhoşsan ayıl
zm kızı ver at geleceğin kederini üstünden;
Gr be testici şarap dağıtırken gece bitiyor nasıl!

(125 ve 126'ıncı dörtlükler iki ayrı zamanda değişik şekillerde Türkçe söylendi. rnek olsun diye şiir türü çevirilere, buraya alındı.)

127-

İki bin testiye gördüm mlekide dn
Ya dilsiz ya yavaş konuşuyorlardı bütün

Testinin biri: "Bizim testicimiz nerede?" dedi:

Peki, ya testi alan, testi satan nerede bugün?

128-

Oynuyoruz perdede hep birden kuklasıyız feleğin

Ettiğim sözlerin tümü gerçek sakın şaka bellemeyin.

Bir süre oyunda oynattı palyaço yaptı bizi sahnede;

Kapattı sonra tümümüzü hemen Hale'den sandığına ecelin.

129-

Gör ögeyi birden, beş duyguyu at bir tarafa ey saki

Dert ha bir olmuş ha bin ya da vız geliyor insana ey saki.

Gel çalgıcı durma çal! Ver bizlere en eski şarabından;

Ortada, yanda rüzgar gibi savrulmadayız baksana ey saki!

130-

Öğren habibim gökte duran bir öküzün adı Ülker yıldızı

Çörekler yerin altında dost bir başkası girmiş işte kızı.

Aç birden akıl gözünü herşey çift öküzün arasında bak;

Daha başka bundan eşekler sefer eyler değişmez asla hızı.

131-

Yol üstünde tuzaklar kurasın şimdi olur mu?

Bir adım atmaya kalksam vurasın şimdi olur mu?

Sen egemensin en küçük bir zerreye ya ama niçin;

Asiyim diye kalkıp karşımda durasın şimdi olur mu?

132-

Yürekten silip süpürür reddetme şarabı iç

Simyadır o, bilen bilir perhiz deme, şarabı iç.

O zaman yetmiş iki millet sana hep aynı görünür;

Devadır her derde katresi, her illete şarabı iç!

133-

Düşmez gizini çözmek burada ecelin bize

Okunur şey mi bu, gizemlerle dolan zor kelime?
Sohbet edip durmadayız perdenin ardında bugün;
Perde bir düşün de gör, ikimizden de o an hak getire!

134-

Sızılar çökmeden önce bu toz sarısı olmuş tenine
Sana versin saki o, gül renkli şaraptan istesene!
Gömülüp önce yere kendini altın mı sanırsın?
Sonra yeniden döneceksin ha? Olur şey mi bu söylesene!

135-

Bin bir kapı ardınca koşup durmak ne? Tanrım bu ne?
İyi ya da kötü bir kez anlaş; ses çıkarma. olur de!
Feleğin öne sürdüğü övgü zarı, her neyse, tutup;
Alnımın gerçeği, yazısıymış diyerek sür hazret sen de!

136-

Keyhosrov kellesini pençesine bastırarak daha
Bir kuş tünemiş sarayın en yüksek kubbesine Tus'ta.
Yakından bakıp süzerek sormakta duran iskelete:
"Hey kelle trampet ise bizim borazanlar nerede?"

137-

Düşümde bir bilge dervişi gördüm: dedi ki "Yatma!"
Gülü açmaz ki bağda mutluluğun uzanıp uyumakla...
Uyku bir anlamda yarı ölmektir, bu nasıl iş dostum?
Hiç tükenmeden kara toprakta uyuyacaksın nasolsa!

138-

İşte boyun eğince dağlar, gün doğdu uyan
Ey taze civan doldur yakut kadehi doldur, aman!
Sapasağlam ve esenlik dolu göğüs dolusu soluğu
Sunmaz yeniden köhne cihan öbür yana göçerse zaman!

139-

Sünneti şöyle bir geç, farzı da bir yana bırak
Azıcık kes önündeki lokmayı acı ve yoksula bırak.
Sakın gönül kırayım deme, çekiştirme bir dostu;
Böylece girdin Cennet'e içkimi ver bardak bardak.

140-

Gül, şu bendeki yüz yok hiç kimsede, der
Simyacı merakla neden ezsin beni, ister?
Bülbül açar ağızını der ki: Gördün mü bir gün
Gülmüş evet ama bir yıl ağlamamış kişiler.

141-

Ararken ben dün bir kaç yudum şarapla yiyecek
Soluk bir gül ateşlerde yanıyordu köz gibi gerçek
--Sen ne yaptın da dedim böyle atıyorlar ateşe?
--Gülmek için açtım ağzımı azıcık, suçum buydu tek!

142-

Bir yürek ki sevmesi onun, yok aldanması
Yok tutkunluğu hiç ama yok bir güzele yanması
Bin kez yazıklar olsun sevisiz-sevdasız yüreğe
Sevisiz geçecek yüreğe günlerinin yok faydası.

143-

Yardım et bir rinde, nedir öğren rindlik
Vay namazmış vay oruçmuş; tümü delilik...
Sana garip Hayyam söylesin en doğrusunu;
İster şarap iç, yol kes ama ille yap iyilik!

144-

Günle ver ey güzel bir şifa; aman derdi az getir
Doldur şarabı kadehe mis gibi, taze bir yaz getir.
Hemen kalbine huzur dolsun, rahatlasın gönlüm istersen;
Sun yakut şarabı önce ve ipek telli saz getir!

145-

Ne gerek var boş sözlere kalk içki ver a dilber!
Kısmet olmuş o dar ağzın, aç dudaklarını iyce ger.
Tut ki yanağın benzeri al bir de şarap sunarsın;
Tıpkı saçların gibi tel tel dağılır tövbeler!

146-

Ey dost insansın göklerde uçan bir top gibisin
Ama soldan sağa, sağdan sola her an hep itilirsin.
Her saklıyı gizliyi ancak o bilir, hep o bilir;
Boşlukta fır fır dönüş nedenini sen ne bilirsin?

147-

Tek övüncüm, avuntum gene meyhane bugün
Fena bir durumum mu var sanki, iyi düşün.
Var mı bir adam çıkmış mı Medrese'den?
Bilgisizlik yeridir kendimce bırak çöksün!

148-

Kes ilgini dostum eğer bir yerde yoksa sevinç
İçkini sen her an, uzan ve güzel ellerden iç
Sarhoş yaşa, rind ol ki tümüne üstündür şarap;
Ay'dan yürü balığın şehrine git, gerisi hiç!...

149-

Dostlar gelin haydi bir yere sarılın sarmaşın hep
Yüreklerde hapsolmuş Hayyam'ı da durmadan anın hep
Gelmişse yudumlama sıram boşaltıp kadehi bir an önce;
Yeniden esrikliğe en tatlı şaraptan içerek başlayın hep.

150-

O güzel toprağımdan çıktığında kalıbım bir an
Doğuvermiş günle güneşle ne fesatlar, ne ziyan
Böyle sarıp karmışlar o ilk gün potadan beni;

Bundan üstün, bundan daha güçlü olamam inan...

151-

Evrende günaha girmeyen var mı ki acaba kim?

Hem işleme günah, hem şarapla yaşa, olmaz derim.

Ben çok kötü olabilirim, ceza vermedesin sen de

Öyleyse söyle güzelim nedir farkımız senle benim?

152-

İslamda yasakmış sence şarap, söyle bana kimsin sen?

Üzüm kızın ne kadar? Kimle oturmuş da içersin sen?

Her şey bu ilkeyle bu koşullarla sınırlanmış bak hele;

Bilgin'le şu akıl sahibiyle içmez, kimle içersin sen?

153-

Göğü, bütün dünyayı ve bizi tüm yaratan Hak'dan gelmiş

Duman etmiş yürekle, yakmış bir bir daha gamdan gelmiş.

Yere gömmüş kara toprağa nice yakut dudakları acımadan

Nice mis kokulu saçları ezip savurmuş çoktan işini bitirmiş.

154-

Hiç ilim kalmadı dünyada benim öğrenip bilmediğim

Sana ait binlerce gizi tek tek çözüp silkeledim..

Yetmiş geçkin yılı yaşadım, en sonra gelip;

Daha hiçbir şey öğrenmemişim meğer-onu öğrendim.

155-

Ün yapmışsan eğer kötü olursun içinde halkın

Yalnız yaşasan neden dilden düşürmez seni kimse?

En doğru tavırla da; Hazreti İlyas da Hızır olsan;

Onlar seni tanıyıp bilmez, bilme onları asla sen de!

156-

Şarap yüzünden bağırır şeyh yoldan çıkmış kadına

Şöyle der: Vah vah böyle mi düştün sen kucaklara?

Kadın "Hocam", der "Evet ben öyleyim; peki ya sen?
Göründüğün gibi misin acaba söyle-gel, bana daha!"

157-

Al eline bardağı gel bana gel, ey güzel
Çay kıyısında bekle şöyle düşün, mey güzel.
Şu anda şarap dolan testi çok önceden de;
Gözlerdi ya da dudaklar belki de "Ney" güzel.

158-

Ey sultan düşün, senden çoktur billahi çabamız
Çeksek de şarabı göçmez, senin gibi sarhoşlamayız.
Bizler üzümün, sense halk kanının düşmanısın hep;
Kan içmede üstüne var mı bunu senden sorarız?

159-

Bırakıp gitsek de biz bu dünya öyle duracak
Bizden ne iz, ne işaret, tek bir eser kalmayacak.
Biz yokken sanki bir zarar var mıydı dünyaya?
Yokluğa dönüş yapsak da bir daha durum aynı olacak.

160-

Koşarcasına bir tuzağa düşmüşüz, şarap arzumuz
Evren bizi yorgun düşürmüş, hasta olmuşuz...
Kapısız, penceresiz, damsız olan dünyaya gelip
Bırakmamız asla olmamış, insanlık Yarap arzumuz.

161-

Sahi, gerçi ben adını tesbihle saymadım asla
Yüzümün suç kirini silkemedim anmadım asla..
Umudum gene senden var Tanrım; Çünkü Bir'ken
"İkisin Sen" diye tapınmadım yakınmadım asla!

162-

Gör hele mezar altını toprak bürümüş, cesetler

Bölük pörçük olmuş tümü birden çürümüş cesetler.

Bu ne fokurdamış, keskince şarapmış ki içenler;

Hiç bilmeden kendilerini ölüme baygın düşürmüş cesetler.

163-

Bu yalan elbisesini üstümden çekip atayım

Bembeyaz saçılma ki kadeh eski şarap parlatayım.

Ulaştı madem yaşam merdiveni tam yetmişine dostlar;

Bugün sevinemezsem, ne gün mutlu kahkahalar atayım?

164-

Cami ile manastır, havrayla medrese

Dalgınca giderler Cennet ve Cehennem'e

Sezenlerdir ancak O'ndan gelen gizemi,

Bilmez ki kuruntudur, korku ve vesvese!

165-

Hiçbir günahımdan çekinmem, sen acırken bana

Yokuş, engebe, yoldan korkmam; sen benle oldukça.

Hey Tanrım bilirim, beni bembeyaz yüzle diriltirsin;

Karadan da korkmam defterim dolسا hesapsız suçlarla

166-

Onlar ki havada salt akla tutsak köleydi

Pek çoğu nasıl bilinmez hasretle gitti.

Sen iç şarabı bakma korukken çürükleşen;

Bilgiç gezenlere aldırma onlar tükendi...

167-

Us'a sırt dayamak akıllı işi değil ey dostum

Süt sağamazsın öküzden ey gafil dostum...

Aptal olup çık, bu bence çok daha üstündür;

Gene beş para etmez satarsın aklını bil dostum.

168-

Tüm erdemi onlar yaymıştı şu koskoca acunda
Nurla ışıkladılar erginleri bilgi mumu ucunda.
Zından gibi geceden gel gör ki bulamadılar yol;
Bir güzel masal anlattılar uykunun en yamacında.

169-

Canımız var bir nefeslik o da saki senden akıyor
Hoşlanmadı halk gerçi gitti, ne yapsak bizden akıyor.
Geceden kalan şarabım ancak bir yudum, biliyorum;
Ama kaç gün kalmış yaşamından geri, Us'a çengel takıyor.

170-

Bomboş sözlerle kurum satıyor öyle bir halk ki
Hem pek çoğu cennet bekçisi güya-bir avanak ki!
Tut perdeyi kaldır niran, görürsün bu adamlar;
Sesin sesinden, semtinden öyle uzak, öyle uzak ki!

171-

Yetişen yaseminler ve güller bahçelerden
Yere yeniden gömülür düşer de boynu birden.
Bir gün salkım bulutlar göğe çekseydi toprağı;
O zaman hep "Aziz Kanı" yağardı gökyüzünden..

172-

Ey sultanım, dünyada aynen şu pergel gibiyiz
Başlarımız ikidir gerçi, fakat bizse tek kişiyiz.
Çember benzeridir döndüğümüz nokta dikkat edin;
Yarın toprakta birlikte yeniden kök salar birleşiriz.

173-

Çıkagörsün hele bir kez canımız tenden dostum
Tuğlayla toprakla kapar üstümüzü hemen dostum,
Yakınlarımız örtsün diyerek başkasının kabrini;
Bizim bir gün de tuğla olur toprağımız ezelden dostum.

174-

Savrulup gitti şu gençliğimiz eyvahlar olsun
Sevinç yüklü, teru taze bahar günlerimiz eyvahlar olsun.
Ayrımsamadı asla o yaramaz kuşu hiç bir zaman;
Ne zaman gitti gelmiş? Ne gün gözlerimiz eyvahlar olsun!

175-

İlk günlerde sormuştu aklım, kaygı içinde
Nerde levha? Nerde kalem? Cehennem ya o nerede?
Bana ne gerçeği en son bir gün şöyle dedi ustam:
Cehennem'le Cennet ve kalemle levha tümü sende.

176-

Yoksula içir bir şarap şah gibi olur gider
Tilkiye versen iki kadeh, kabarıp arslan gibi kükrer.
Yaşlı bir kişiye sordun mu mey kadehini azar gençleşir:
Genç içse uzar ömrü varır doksana bal gibi erer.

177-

Say ki dilediğince yaşadın, sen sonuna bak işin
Sürsün yaşamın bitimince sonu yok bu gidişin...
Yüzyıl daha demir at ne yararı var Tanrı aşkına?
Ha deyince bitecektir sen ona bak da iyi düşün!

178-

Türlü günahıtan korkarak, bu derin yas ne demek?
Olmaz ki yararı Hayyam, acıdan kendini kurtar, çek
Biz suçlularadır Tanrının elbet büyük bağışı,
Sen suç işlemesen affa da olmaz ki gerek...

179-

Biz bu yere kazık çakmaya gelmedik ki iyi bilin
Vay halimize, eğer o sevgiliyle yoksa içki iyi bilin!
Dünya mı ya da biz miyiz önce? Bunu düşünün ki bomboş;

Göçerek gitmeyesin bir kez neyler o bilgi, iyi bilin!

180-

Dört ögeyi anlatır, yedi gökten sözeder,
Bilmez ki hiç bu hesaplar onu yakar, kül eder.
Yudumla şimdiye dek ben sana bin kez söyledim;
Gittin mi bir kez öteye o gidiş, dönmek ne gezer?

181-

Bu dünyada sermaye uçtu gitti çok yazık,
Canlar bulamadı bir şey ölüm ağzında azık.
Burdan göz edenden de haber gelmez ki bize hiç;
Işinsak, ruhsak, varsak, yoksak bize ne azıcık.

182-

Biz gönlü piri pak insana kurban olalım
Gezsin baş üstünde ahsız vahsız hoş tutalım.
Hem insanları al karşına, konuştur birazcık;
Geri dön, sana cehennem neymiş, gel soralım.

183-

Şu bilgine çevir yüzünü bak-diğerlerine bak
Nerdeyse gökyüzünün yedinci katına tırmanacak.
Bir bak tepe taklak olarak geliyor, beyni nasıl;
En saklıyı-gizliyi kimselere sızdırmadı hak.

184-

Nefsimle uğraşmaktayım, cebelleşmekteyim bak
Yaptıklarımın tümü için ezgiliyim ama tutsak.
Tanrım, belki beni sen bağışlarsın ama dünyada
İşlediğim günahın utancını nideyim bırak!

185-

Bir kerpiç kadar olsa keşke benim onca varım
Bir parça şarap almak için onu saklı tutarım.

"Yarın ne yaparsın?" deme, Meryem mi batar bize?
Sırtımdan çıkarıp cübbemi "Al" der, kuruşa satarım.

186-

Şu şarap sultanların, tut ki Gazneli Mahmut say
Dinle hemen şu çalgıları; Hazreti Davut say...
Kederle anma geçmiş ve gelecek günleri yazık;
Tatlı geçir günlerini, eldeki fırsatı yakut say!

187-

Tükenmekte yaşam süremiz oğul hadi içelim
Hiç kılmaz bu ölüm bize imdat, hadi geçelim.
Bir gün hiç acımaz büker belimizi kanbur felek;
Vermez fırsat su içmeye bile-iyi içelim.

188-

Bilimden konuşma bize içine bal katarak
Yar saçlarına as kendini, ruha masal katarak
Gel içmeden kanımızı şu geçip giden zaman;
Bağrına dolsun kadehin, testimizden kan akarak.

189-

Hey dostum kimsenin batmazsa diken kalbine
Bugünlerde başıboş girmez erken yarın gönlüne.
Bak bu tarak, yüz dilime bölünmüş kanamakta;
Ona her daim yasemin saçları sürgit seviyor işte!

190-

Hey güzeller güzeli isteğim tektir benim
Bilir misin kalbime içmek ne gün zevktir benim?
Pazardan perşembeye ve berdevam gece gündüz;
Cuma, Cumartesi, akşam sabah hep içmektir benim!

191-

Ah vah eyvahlar olsun ne boş yere bittik, bilinmez.

Kimseler tutamazdı hep gök orağıyla biçildik bilinmez.

Şu darı dünyada biz de bir göz açalım dedik amma;

Neylersin elde değil dostlar, göz kapayasıya gittik, bilinmez.

192-

Bir rind için en güzel ya da en çirkini birdir, bir

Aşıklara Cehennem de Cennet de eşittir, bir

Yok farkı üstündeki atlas olmuş ya da çulsa;

Hatta kerpiçse eğer yastığı daha da güzeldir, bir.

193-

Şaraptan sarhoşum içkiye candan" vurgunum

Bana ters bakmakta halk ve softalar ne umurum?

Her günah eğer bizi sarhoşa çevirse kardeşler;

Kimse ayık gezmezdi kimse demezdi "Hey yavrum!"

194-

Diri ve yakut dudağın nerde kaldı hani?

Cana can katan şarabın nerde kaldı hani?

Şarap İslamda haram, sen gene içmene bak;

Hadi bul Müslümanı, bakalım nerde kaldı, hani?

195-

Gidip meyhanede öptüysem kutsal eşiği

Bildiysen güzel, çirkin ayırmam hiç, demeyi.

Devrilse de bir top gibi evren, sana ne bundan?

Sızmışsan eğer içip yok ki senin için önemi.

196-

Tam aklım başımdayken günü alır bir keder

Aklımı bulamam bu kez esriksen, mecnunsam eğer.

Canım kurban olsun bu ikisinin arasındaki yolcuya;

Eh o vakit esrikliği az-aklı da azdan görüver!

197-

Ey Tanrım madem ölüm vermiyor aman gel haydi!
Ey testici doldur kadehi doldur aman gel!
Yaşamda kahretmeye değmez ki insanlari hiç;
Bir tüy gibi savrulup uçmakta boyuna zaman gel!

198-

Açtım kitabı bir gün falıma baktım
Bir ihtiyar yanıp anlattı bana baktım.
Ay yüzlü güzel bir yıl da geçenler hesapsız;
Eh yeter dedik olmuşsa yeter, mutluluğa baktım.

199-

Kokulardan yana renkler pek çok yaratıldım
Servi bedene bak, lale yanakla donatıldım...
Güzel bunlar pek hoş ama anlat kutlu ressam;
Neden süslenerek dünyaya sanki atıldım?

200-

Dün geçerken ordan süzdü gözüm testicinin dükkanını
Üşenmeyip kilden, topraktan ne eserler yaratan sanatını.
Ben gördüm eğer iç gözü körleşmiş, hiç görmese de;
Avucunun içinde karıp dururken babamın halis toprağını.

201-

Yıkarken Nevruz'da laleyi güzelim çiğ taneleri
Üşenme gel kullan aklını, doldurarak çek kadehi.
Seyrelediğin kırdan bayırda yarın bil ki kader;
Korkarım çimler üreten bu toprak yapacak belki seni.

202-

Ne hoş bir şeker, güzel kız gelse şu mevsimde eğer
Bir kırdan uzanmış kadeh doldursa, şarap verse eğer;
Herkes dilerse kınasın varsın, bu sözümün dolayısı:
Hayyam köpek olsun, onlardan Cennet'i isterse eğer!

203-

Sarhoş ve sevenler yanacakmış orda, hadi boş ver
Sanmam ki bu söz doğru ahbap bırak söylesin eller.
Sarhoşları, aşıkları eğer Tanrı'mız yakacaksa;
Cennet'de bizler için avuç içi kadar ayrılmalı bir yer.

204-

Haydi kalk, kalk haydi yatağından ey saki!
Durma ver, ver dudağından ey saki...
Yetiş gel, testi yapılmadan şu yumru kafamız;
Sen de sun, durma sun şarabından ey saki!

205-

Sen ya ikiyüz yıl ya da bin yıl yaşa ey yavrum,
Dinle atacaklar seni evden, uzağa-dışa ey yavrum.
Kral da olsan eğer ya da dilenci, gömecekler;
Hep beraber seni de beni de toprağa, ey yavrum!

206-

Yok anadan doğuştan bu yana aklımda başım
Durmadan testinin güzel boynunu okşamışım.
Dudağım sürekli ve inatla ağzında küpün;
Günlerden Cumaymış ya da Kadir; hiç aymamışım.

207-

Bizden önce de bugünler, geceler boyuna gelmiş,
O çağda de hep dönen şu gördüğüm evrenmiş...
Ey dost yere sert basma sakın, kimbilir ki o ot
Belki bir gencecik yavrunun gözbebeğinden türemiş.

208-

Ey gönül şu yaşamın tut ki hep güle gitmiş oy oy!
Zevk bahçesinin üzerinde, yeşil Cennet'i atmış boy
Bir çiğ damlası olup konsan yeşilliklere, iş yok artık;

Bir sabah ertesi gör ki şebnem güme gitmiş, oy oy!

209-

Sen yalnızca akılllılarla otur iç içkini

Bir lale yanaktan tadarak neşeyi, iç sevgiyi.

Sakın kimseye sır verme; tut dilini kaymasın;

Azıcık iç, güzel iç, saklı iç, iç ama bilgili.

210-

Tan yeli esmiş düşmüş güller etekten

Bülbül güle yanmış, hem öylesine içten.

Kalk doldur şarabını, dallar savruluyor;

Yazık sönmüş bulacaksın gülü bir sabah erken.

211-

Aman ey testici sert vurma aklın varsa sen

Bu, insan toprağıdır ne yararı var başka kinden?

Çarkı feleğe konmuş çevrilirsin, yok haberin;

Feridun parmağı ile Keyhosrov'un elinden..

212-

Bahar gelince uy laleye, al bir kadeh al

Geçerse eğer ele fırsat, dal içkiye dal!

Bakarsın bilinmez almış ansızın toprak;

Felek bu; sakın kanma da son sevdaya dal!

213-

Ey baki kalmayan hala kokular, renkler ardında mı koşmaktasın?

Elde kadeh çirkinle güzel seçmek, onların kaydında mısın?

Varsayalım ki oldun diyelim Zemzem, ya Ab-ı Hayat (İnsan yaşamını sonsuza dek sürdüreceği varsayılan "yaşam suyu")

Değişmez yasa, bir gün öleceksin yar, acaba şu an farkında mısın?

214-

Al, şarap testisinin senin için yok ki zararı

Hem sen yudumla sevgili; hem ben; onu boş koymamalı
Önceden geçemezsem harekete, gün gelir testiciler;
Testi yaparlar, karararak durmadan çürüyen toprağımı.

215-

Ey şaşkın kişi bil koskoca gövdenle sen de bir hiçsin?
Yıldızlı gökyüzün, en yüce kubbenle de bir hiçsin.
Madem ki bozulur, her oluşan nesne, işte bu düzende;
Ancak bir tek soluğa bağılsın ama yine bir hiçsin!

216-

Bak şimdi gördün ki dünya bomboş ama güzeldir
Ne konuşsan, ne duysan da hava güzeldir.
Girip evine günahsız durumda yaşasan boştur;
Gez dolaş evreni güzeldir baştan sona boş denir.

217-

Bir köşktü o, omuz vermişti, gökyüzünün sonsuzluğuna doğru
Yıllar yılı nice Şahlar öptü eşiğini yorulup mest oldu...
Bak gör şimdi çöken taşların üzerinde tünemiş cici kumru;
Soruyor sık sık: Onlar nerde hani hu diye diye hu hu!

218-

"Mehtap" parçaladı gecenin kapkara örtüsünü
İç ey dostum bulamazsın bir daha bugünü...
Şimdi keyfine bakmaya çalış, gün gelir gezdirecek
Şu bildiğimiz ay, kabrimiz üzerinde ı ışık tülünü...

219-

Gör bak işte şu meyhane, şarap ve işte son durum
Rahmetinden yok umudum, ayrıca cezadan da korkum.
Elbisemiz, içimiz-dışımız öylesine şarap olmuş ki;
Su ve rüzgar, toprak ve ateş; bunları aştık kuzum!

220-

Ben şaraptan kopamam; asla içmeden yaşayamam
Yük olur ruha beden içkisizken, kesin kaldıramam
Hele hele bir anına kurbanım o şarap dağıtıcının;
"Hadi bir tek daha" der; içmeye ben hiç gül bulamam.

221-

Huzur dolu bir yer bulsaydık a dostlar, ne olur?
Başka bir yön tutabilseydi bu yollar, ne olur?
Ne olurdu Tanrım, toprağın altından yüzyıllar sonra;
Bitseydik yeniden çiçek gibi, ot gibi tekrar, ne olur?

222-

Ey can, Bahar gelsin ardına takılıp sürüklensin Güz
Düşer gün gelir zamanla yaprağımız, hışır olur çürürüz.
Şu bilge şöyle diyor: "Kahrı zehir sayarım,
Bulunur mu acaba şifası şarap, kim dedi ki kendini üz?"

223-

Bırakın kalkayım şarap bulayım içip dert edeyim
Şöyle kızıla boyayıp rengimi ünnap (hünnap) edeyim.
Bilgiç geçinen aklıma bakın-her işime karışır;
Bir kaç avuç içki serip yüzüne onu berbat edeyim.

224-

Yoğrulurken kütür kütür çamurum özüm belliydi sence de
Biliyorum ne günah işleyeceksem, farkındaydım ona tümce.
Eğer yargın olmazsa; hiç kimse suçu işleyemez yaşam ağaç;
Neden öyleyse kıyamette yakarsın a canım, a gözüm beni de?

225-

Behram geldi şarap içti o tantanalı sarayda ölüyor
Bakın ceylanlara şimdi hep orada fır dönüyor.
Yaban eşeği avlamışken yüzlerce o sefil avcı dün de
Ne çare avlandı nasıl kendisi, en sonunda mezarda,

Orda yüce yüreği, sonra gözbebekleri hızla sönüyor!

226-

Dine kendini kaptırmış, ona bağlanmış olan çoktur

Yüreği kuşkuyla şaşkınlıkla dolan çok ama yoktur.

Birdenbire ortalıkta bir çığlık işitilir, der ki;

Şu ezelden yanılmışlara bak; yol ne odur ne budur!

227-

Bu ince görünümlü kadehtir onu bezeyen sensin işte konu

Bu haktan reva mı sana bana, kırılma mı olsun ustam sonu?

Seviyle yaratıp piyon sürdüğün dudaktan ellere bak ey can;

Bir ilenç, bir öfke sonunda gör, ne durumda olduğunu.

228-

Ey dost kendin boyuyorsun varlıkları, a güzel yar

Öyleyse niçin örselenir, parçalanır zavallı bunlar?

Neden vazgeçerek bozmadasın, sağlamsa ve de güzelse;

Çürükse bu koz, çirkinse, kofsa eğer, kusur kimde var?

229-

Yaşamın gizi nedir bir kez sezinleseydin?

Çoktan çözmüştün ölüm gizini elbet yine kendin.

Aklı baştayken bilemez kimse bir şeyi zaten;

O bir geçti mi kendinden cahil, yarın neyi bilsin?

230-

Dünyaya bir gelip bir gitmemizin yararı ne?

Bir umut varlık, ne yapsan bağlanamazsın teline.

Çarkı feleğin altında yanarak ne canlar hergün;

Kül yutmakta ama gelin görün ki dumanlar nerde?

231-

Ne zamandan beri dönmekte altın tasımız acaba?

Ne zaman çökmeye başlar, bu temel yapımız acaba?

Kimse bunu kendi kıyas tartısına vuramaz bilin;
Varamaz ölçüye akıl, bunları neden almaz kafamız acaba?

232-

Bir kadeh ki kırılmaz akıldı yücelten onu
Bize yüz kez öpüp sunmuştu altın tepside dostluğunu.
Kızıp öfkelenildi bana da çömlekçi adlı felek;
Öfkeden nasıl da acımadan kırdı, fırlattı; işte sonu!

233-

Hiçbirimiz gerçeği bilmiyoruz madem ki kesin
Yudumla şarabı, yararı yok, erişilmez şüphelerin.
Yitirmiş, geçmiş kendinden; ayık gezmede fark mı olur?
Farkındaysanız eğer her şeyi ya da bir şeyi bilmezliğinin.

234-

Cennet'le Cehennem, var mı acaba gören gönlüm?
Geri dönmüş buraya kimi gördün? Sen öteden gönlüm?
Olmaz bunlara dair yok ortada tek bir ürün;
Peki o halde korkuyla umut, öyleyse neden gönlüm?

235-

Yol yok artık bu gizil perdeye gidip varılmaz ki,
Bu korku ve endişe kapalı herkese; araştırmaz ki?
Toprağa girmek önünde sonunda, tek yolumuz bu işte;
Sonu yok masalların ne olsa anlatılsa anlaşılmaz ki!

236-

Aslı astarı nedir dünya denen eski evin ey dostum?
Akşam da sabah adlı atın menzilidir eşkin, ey dostum.
Çemşit'den inan bize geri kalan bir sofradır o, bilin;
Sultan Behram gibi bin şaha otağ, bin, kaç bin senedir?

237-

Tüm elleri toprakta balçıkta olan testiciler

Bir kez de şu öz işlerini öğrenip belleşeler.

Hoyrat bir şekilde ezip bozdukları insan tozudur;

Vurup tekme atmak, tükensin bence de artık yeter!

238-

Bir sabah erkenden açılıp şöyle dökündü gül,

Şafak yeline her bir şeyi anlattı, büküldü gül.

Bak sen şu vefasızlığa on günde erip o işte;

Hem açtı ve hem de gonca sunup söndü, döküldü gül!

239-

Seyreyle onu bak bulut ağdı bağlara

Eğer içmeyeceksen eğer yaşamak sanma

Bunu seyrettiğin bağlara baktıkça düşün;

Olacak toprağımız yarın gezme yolu sakın ha!

240-

Kuklasıyız çarkı feleğin oynuyoruz perdede

Söylüyorum gerçeği; "Yok bu mecaz" demeyin de...

Ardarda girmedeyiz ecel sandığına dostlar, bilin;

Oynadık işte biraz şu varlık denilen yerde.

241-

Ne çare para etmez neyi tutsam, şaraptan ayılmaz değilim ki

Yaşamın en sonu büyük bir hiçtir; göçmez, yıkılmaz değilim ki...

Acunda bir parıltıyla tutuşsam, yansam da bir gün dönmek var;

Tut ki bir kadehtim "Cem" elinde; hiç ama hiç kırılmaz değilim ki?

242-

Yıkılmış, düşmüşüz feleğin çarkına hep döner dururuz

Sizler onu gizemle fenermiş sanın, yoksa yoruluruz...

Evren bir koca fanus ve eller güneş lambasıdır bize;

Onca şey de şekil, simge ve bireyler, yoksun oluruz.

243-

Bir han gibi çift kapılıdır, işte şu gördüğümüz yer
Burada yaşamı gör; binbir çile kesin ölmekle biter...
Yaşamışım bir an candan öğerim mutluluğu tadanı;
En mutlu kim? Hiç doğmamış insan, ama en mutlu kişidirler.

244-

Bu felek tersine dönmüş tasa benzer dostlar
Akıllı adamın şansı, bitmez yasa benzer dostlar.
Testiyle kadeh, hergün öpüştükleri yerde dudaktan;
Bir kandır akar ortada, arkadaşlık pasa benzer dostlar.

245-

Sen nice alçakları yücelttin ey dostum neyleyeyim?
Hem han hem hamam verdin aşağılıklara pek çok a paşa beyim!
Kula kulluktan ırak, mert adamın bir dilim ekmeği yok ki;
Ey kahpe felek, senin tersine dönen çarkına hak tu edeyim!

246-

Madem ki bu çark öne dönmez, isteğimiz aklımızca
Yedi katmış gökyüzü ayırım ne bu işte ya altı, sekiz ya da.
İstek dolu yaşamın varken böyle yarım kalması hayret;
Olsun ne çıkar ya kurtlara pay, ya da kurda kuşa?

247-

Aklın nice tutsak etmiş evrende, toprakta seni,
Ayırım yok yaşasan yüz yılı ya bir seneciği...
Bir testiye yumuşak bir kil olmadan düşkün bedenini;
Güzel tut, sımsıkı tut, elde üzüm kızı kasesini.

248-

Mescit, Navra ve kilise ben size layık değilim inan
Tanrı bilir ancak ben kimim ve ne yaratmış hamurumdan.
Olmaz din ile dünya, ne de Cennet Cehennem benim; umudum,
Çirkin bir kadın ya da kafir mi neyim, çıkmış kötü yoldan?

249-

Çekip biz postayı bir gün gitsek de bu dünya kalacak
Ne bir işaret, ne bir iz, bizden tek bir eser olmayacak.
Zarar var mıydı sanki; biz yokken acunda bilmem ki;
Yeniden yokluğa balıklama dalsak da durum aynı olacak.

250-

Heyhat bıktım bu gönülden çaresiz bıkip usandım
Bağırırım feryat ederim bakın candan yaralandım.
Ben olmuşum olmamışım ya da varım bu bir şey değil;
Bilmem ki neden ve niçin bilemiyorum dünyaya atıldım?

251-

Nem var ya da nem yok diye üzgün de kaldım niçin?
Yaşamın ne zaman mutlanacak kimbilir, bu boştur düşün!
Sağlıkla bugün çektiğimiz havayı bir soluğu ciğerimize;
Belki yarın geri vermek olağan şey mi bir düşün, gülüşün!

252-

Ey Hayyam dur hele keyifsen içkiden yana, bak keyfine
Ay yüzlü yarla böyle başbaşa, yanyana.. Bak keyfine!
İyi de madem ki dünyada her işin sonu, en sonu bir hiç;
İç şarabı, mutlu ol, bu varolan zamanına, bak keyfine!

253-

Bu sabah doldu bir ses, anında meyhanemize
Dedi ki "Ne olmuş, şu bitik rinde, şu aklını yetirmişimize"
Önceden şarabı dolduralım, içkiyi kadehlere biz;
Dolacak ölüm içkisi çünkü kalk haydi bakalım kasemize.

254-

İnkâr ile din ortası bir yudum soluk ancak
Kuşkuyla inanç duyması bir yudum soluk ancak.
Sen şimdiki bir lahza'yı fırsat saysana n'olur?

Gör bak çünkü yaşam aynısı bir yudum soluk ancak.

255-

Şu yürek toprağına aman dikme keder fidanı;

Oku ve hep elde tut, göster; o sevinçten yazılmış kitabı.

Kaç gün sürecek sanki dünyada belli dostlar konukluk;

Her arzu ettiğini yaşa, iç; insan zevkine pas katmamalı.

256-

İşit beni ey dostların en güzel olanı

Dünyada sonsuz feleğin haline hiç aldırmamalı.

Bir yetebilen yer bulup oraya çekilmelisin;

Seyreyle o zaman gidişi uzaktan, at içinden tasanı.

257-

Ey tatlı üzüm kızı, senle gelen neşe ne yaman!

Sen içenin aklının bağısın, bir kez gördüğün an.

Esrik düşmüş öne sürmezse eğer teknil cevherini;

Özünü ortaya dökmezse; ona asla vermezsin aman!

258-

Gülüp seslenir evren rüzgarla en hoş andır

Dökülür gökyüzünden gözyaşı derken, en hoş andır.

Avuç açmak yolunda dallardan Musa gibi çiçekler;

Fıskırmada yerinden İsa gibi, ne hoş andır!

259-

Ey Derviş, o seçkin giysini at, koy şu çulu üstüne

Uzak tut, o biçimsel tutumu daha çok senden kendine.

Sırtına yoksulluğu şanlı bir kilim yap ey Derviş;

Gir saltanatın altına çal git davulu yaşamı böyle dene!

260-

Seni kanıtlamak haddim değil benim ey Tanrım

Tekmil düşüncem sensin önünde yalvarmaya geldim ey Tanrım

Dünyada zatını, sadece bilir ve tanır sen senken;

Güçsüz biriyim, seni Tanrımca nasıl bilirim ey Tanrım?

261-

Sen mutlak acıyansın koruyansın bilirim Tanrım

Bunca baş kaldırmaya karşılık hiç umutsuz değilim Tanrım.

Esrik olsam da şaraptan, yarın bir bağış ummakta gönlüm;

Yarın senden ey Tanrım ezilmiş, çürümüş kaburgalarım.

262-

Gönlümü yıktın, hal koymadın gülecek ey felek

Mutluluk gömleğimi yırttın kin duyarak vay felek.

Esin gelse bir cana, ona derhal ateş salarsın;

Ağzıma toprak tıkadın, ne zaman dilesem bir su içmek...

263-

Her Allah'ın günü içmeye tövbe etmeli diyorum

Ağzından akan içkiye tövbe diyorum dolmuş kadehten zorum.

Bakarım dört bir yana gel gör; gelmiş gül mevsimi;

Tövbeye tövbe etmeye Tanrım bıraksınlar gayri gidiyorum.

264-

Gerçeğe ermiş kişilerin gözlerinde güzel nedir, çirkin ne?

Aşıkların konağı ha Cehennem olmuş ha Cennet, aynı ikisi de.

Bu dünyada aldırانlar gönüllerine, ha çul giymişler, ha atlas;

Aşk erlerinin baş altında ha yastık olmuş, ha kerpiç; kime ne?

265-

Kim görmüş bu Cennetle Cehennemi söyleyin

Kim gitmiş de getirmiş haberini söyleyin.

Kimselerin bilmediği bilemeyeceği bir acun

Hem özlenmeye hem korkulmaya değer mi söyleyin.

266-

Gül mü yok varsın diken olsun bahçede

Güneş mi yok varsın ateş olsun bahçede.

Şeyh mi yok hırka mı yok tekke mi yok?

Kilise'ye çana ya da puta fitiz bir gece.

267-

Şurda ah diyecek bir yer olaydı keşke

Ya da şu upuzun yolun güzel, hoş bir sonu

Yüzbin yıl sonra ya da yerin altından

Hiç olmazsa otlar gibi fıskırma umudu!

268-

Yaşam boş yere geçip gitti bağıırıyorum

Hem bir lokma haram, hem soluk karışık haramla yudum

Yüzümü kara çıkardı tutulmamış, uyulmamış buyruklar;

Buyrulmayan yapılmaması gereken yaptıklarımдан haykırıyorum.

269-

Saki gönlüm ölüden de beter bir halde

Pörsümüş-çürümüş, benden kurtulmuş gitmiş de

Yer altında, rahata ermiş huzura kavuşmuş kanla,

Yıkamaktayım eteğim gözden daha da bulanmış kirlere.

270-

Evrenin özü özeti olanlar feleğin yücesinde koşturanlar

Düşünce Burak'ını senin zatını tanımada dönmüşler feleğe

Onların da dönmüş başları, başları dönmede onların elde zar,

Onlar da tepe taklak olmuşlar, yürekleri gümbürdemedede..

271-

Halkın haberi yok hiç bir şeyden

Koşup durmada tümünden insan ve evren

Gözlerini kanla yıkamada herkes yalan söylüyor

İşin sırrına kimse akıl sır erdiremediğinden.

272-

Bin yerde tuzak kurmadasın geeeğim yola
Adım atarsan tutarım seni doyursun sonra da
Acunda bir zerre bile hükmünün dışında değıl;
Hükmeden sensin asi adını takıyorsun sonra bana da!

273-

Uzlaş aslı nesli temiz piri pak kişilerle
Ehil olmayanlardansa kaç ve uzaklaş fersah fersah binlerce.
Zehir bile verse iç akıllı kişi sana eğer;
Ehil olmayan sunsa sakın içme şerbet bile!

274-

Filozof dediyse de yanlış söyledi düşman diye bana
Filozof değılim onun dediğı gibi Tanrı da bilir ama.
şu gam yurdunda yuva kurmuşum bilmeyecek derecede;
O dereceden de aşağı değılim, kim olduğumu bilirim vallaha!

275-

Adam ki her Allah'ın günü bir somun elde eder
Bulursa kırık bir testide bir içim soğuk su eğer
Ne diye kendisi gibi birinin görür hizmetini?
Kendinden aşağı birinin ne diye buyruğuna girer?

276-

Niceye bir alçak kişinin koşmak hizmetine tek
Her lokmanın üstüne konan olma sanki bir sinek
İki üç gün ye bir somunu, gönöl kanını yudumla;
Başkasının ekmeğinden yeğdir su yerine kan içmek.

277-

Adaletle tartılsaydı dünyada feleğın işi
Ölçölüp biçilseydi beğenilirdi dünyanın tüm işleri.
Adaletle yürürdü evrendeki tekmil işler hızla;
O zaman erdem ehlinin hatırı acaba hiç incinir miydi?

278-

Şarap içersen eğer akla yabancı kesilme sakın
Bilgisizliğe yurt olma, başından gitmesin aklın.
Kimseyi incitme aman deli divane olma dünyada;
Sana yağ-bal olmasını istersen yakut renkli şarabın.

279-

Ne veriyorsan hep aşağılık kişilere veriyorsun ey felek
Değirmen, ambar, ham hamam onlara ihsan ediyorsun ey felek.
Özgür kişiye gece yiyeceği ekmeği bile bulamıyor bir şeyini;
Rehin etmedikçe, böyle bir aleme yuf çeksem yeridir gerçek.

280-

Sünneti bırakma sakın farzı yerine getir
Ele geçirdiğin lokmaya esirgeme insanlardan iyidir
Kimsenin kanına girme, kastetme malına mülküne;
Öyle bir dünyanın kefiliiyim ben; haydi şarap getir!

281-

Yardımla sakinin birazcık kaldı ömrümden
Vefasızlıktan, halkın sohbetinden başka elde edemedim ben.
Dün geceki şaraptan fazla bir şey kalmadı neylersin;
Ama gene de bilmem ki ne kadar kaldı gariban ömrümden?

282-

Kutluluk fidanının bugün dolu dolu meyvalarla yüklüyken
Ey gafil şimdi elinde şarap kadehin bulunmuyor, neden?
Şarap yudumla durmadan zaman çünkü gaddar düşmandır;
Böyle bir günü bulmansa, pek zordur ele geçirmen...

283-

Şu mezarda yatanlar var ya toprak olmuş tümü
Her yana dağılıp tozup gitmişler zerre zerre öldü mü!
Tüm işlerden olup bitenden haberleri bile yok;

Ah ne şarapmış ki herkesi kendinden geçirmiş sayım günü!

284-

Ehil olana feda olsun halden anlayana

Ayağına baş koysam yeridir yüz sürsem dudağına

Cehennem nedir gerçekten bilmek ister misin?

Ehil olmayanla sohbet demektir Cehennem dünyada!

285-

Az tamah et dostum kanaatkar yaşa şu acunda

Zamanenin iyisinden, kötüsünden kesil, aldırma!

Şu feleğin devri de geçer gider bir kaç gün de;

Hoş ol, güzel görün şu dönüp duran felek durdukça!

286-

Şu büyük geçinen, şu mevki sahipleri hiç aymazlar

Dertten, kederden canlarından bile bezmiş, doymazlar.

Fakat şaşılacak en büyük şey şu ki onlar gibi hep;

Kendini hırsa kaptırmayanı da adam yerine koymazlar.

287-

Eğer Tanrı gibi elim gökkubbeye erişseydi bugün

Silbaştan bir felek dizer kaldırırdım şu feleği bugün.

Yeni baştan bir felek hem de fikir ve gönlümce

Özgür kişi de dileğine kolay erişirdi gönlünün.

288-

Bir soluk söyleyeyim mahrem değilsin ki

Anlatayım bu gamda işin önünde neydi?

Gam balçığından yoğrulmuş birkaç zamandı mihnet çeken;

Bir zaman evreni gezdi sonra ayağını çekip gitti.

289-

Minnet ve elemin avucundan bir tas şarap içmedikçe

Bir yudumcuk şarap bile içmedim gitti neşeyle nağmeyle.

Hiçbir kimsenin tuzuna ekmeğimi banmadım ki

Zamanla uzandım ki kimsenin ekmeğine ciğerimi kebab edip de!

290-

Alemde yarım somunu ya da başını sokacak yuvası olan

Ne kimseye hizmet eden, ne kimseden hizmet uman...

Bir kişi var ya; ona mutluluğunla yaşı diye söyle;

Öyle hoş, öyle güzel bir alemi vardır onun her zaman!

291-

Ey insanoğlu gizini açmaman gerek insanlara, herkese

Ahmaklara, bunaklara, kafası çalışmayanlara ve nekese.

Ne yapıp ediyorsun kadına erkeğe iyi düşün, dikkat et;

Tümünden gerektir ne yapıyorsan, sakın etme vesvese...

292-

Yiyeceğin yemek, içeceğin-giyeceğin için çalışırsan mazursun dünyada

Ama toplamazsan, aklını, bundan ötesi senin için oğul boşunadır boşuna.

Geçer boşa uğraşıp didinmen kardeşlik, bundan ötesi için ne yazık ki;

En değerlidir yaşamın, değmez bu ömrü kaldırıp atman ıssız sokaklara.

293-

Eritme yüreğini gelip çatan şeyler yüzünden aman

Boş şeyler yüzünden eritme yüreğini geçen bir zaman.

Her şey için tadını bozma ağzının çekip gelmeden orağını

Seni biçmek için nasipsiz gönlünü al gitsin dostum ondan.

294-

Bu yaşamı geçirecek miyim gönül hoşluğuyla geçirmeyecek miyim?

Niceye vara-yoğa bir gam kasavet yiyeyim niceye düşünceye gireyim?

Doldur kadehi bunu da bilmiyorum şu aldığım soluğu nerede nasıl

Acep kendimde olarak aldığım soluğu zorlanmadan verebilecek miyim?

295-

Dostlar geldiniz mi dünyada bir araya seyredin yüzünüzü

Konuşup görüşerek gömülün neşeye saki uzaksın göçümü...

Ancak alınca Saki'nin şarabını ele sizden ayrılmış olan;

Çaresizliğe düşmüş olan filanı da dua ile anın bu hayır günü.

296-

Gönüle yüreğe hüzün fidanını dikmemek gerek ey can

Hiç durmadan umut ve neşe kitabını okumak gerek durmadan

Sürüp atmalı içimizdeki dileği bir vakit bırak gitsin;

Tas tas şarap içmeli vazgeçmemeli hoş yaşamalı her zaman.

::::::::::::::::::::